

Asia: VN/30447/2024

Selvitys julkisoikeudellisten ympäristövastuiden asemasta konkurssitilanteissa

Lausunnonantajan lausunto

1. Kommentit aiheesta Johdanto (1 luku):

Ei kommentteja.

2. Kommentit aiheesta Keskeiset käsitteet (2 luku):

Ei kommentteja.

3. Kommentit aiheesta Nykytilanne Suomessa (3 luku):

Ei kommentteja.

4. Kommentit aiheesta Oikeustila vertailumaissa (4 luku) ja Maakatsaukset (liitteet):

Vertailumaiden valikoima on kattava. On hieman yllättävää, ettei yhdessäkään vertailumaassa ole käytössä Suomeen suunniteltuun kokonaisratkaisuun rinnastuvaa laintasoista sääntelykokonaisuutta. Tämä kertoo osaltaan siitä, että erisuuntaisia intressejä tyydyttävästi yhteen sovittavan ratkaisun löytäminen on vaikeaa.

Ruotsissa omaksutut rajaukset konkurssipesän toimimisvelvollisuuden ajallisen ulottuvuuden suhteen muistuttavat lähtökohdiltaan HE 221/2018:ssa ehdotettua. Ruotsi muistuttaa yhteiskuntana Suomea, minkä vuoksi siellä tehdyt sääntelyratkaisut ovat täällä totunnaisesti erityisen kiinnostuksen kohteena.

5. Kommentit aiheesta Vaihtoehtoiset sääntelymallit ja niiden arviointi (5 luku):

Selvityksen tarkoituksena ei ole ollut tuottaa sääntelyehdotuksia, joita voitaisiin kommentoida varsinaisen säädösvalmisteluaineiston tavoin. FA pidättäytyykin yleistasoisiin huomioihin.

5.1 Raportissa on tunnistettu relevantit vaihtoehtoiset sääntelymallit ja malleja on arvioitu asianmukaisin kriteerein.

Jokseenkin samaa mieltä

Perustele kantasi (5.1):

Mallit ovat yksinkertaistuksia. Lopulta mahdollisesti ehdotettavan sääntelyn hyväksyttävyyteen vaikuttaa yksityiskohtien ohella myös tois- ja viimesijaisten ympäristövastuujärjestelmien laajuus.

5.2 Pidän kannatettavana sitä, että julkisoikeudellisesta ympäristövastuusta konkurssitilanteissa säädettäisiin lailla (valitse yksi):

Jokseenkin samaa mieltä

Perustele kantasi (5.2):

Julkisoikeudellisen ympäristövastuun asemaa on hyvä selkiyttää, jotta toiminnanharjoittajat ja heidän sopimuskumppaninsa voivat helpommin huomioida ympäristövastuuriskin liiketoiminnassaan.

5.3 Jos julkisoikeudellisesta ympäristövastuusta konkurssitilanteissa säädettäisiin lailla, sääntelyratkaisun pohjaksi tulisi valita (valitse yksi):

Konkurssipesän rajoitettu toimimisvelvollisuus

Perustele kantasi (5.3):

Näkemyks on alustava. Velkojen tehokkaan maksunsaannin olisi säilyttävä konkurssin ytimessä. Selvityksessä mainittuun tapaan ympäristöhaitan merkittävyys ja tarvittavien toimien kiireellisyys ovat mielekkäitä toimintavelvollisuuden rajaamisperusteita. Rajaussäännös jouduttaisiin kuitenkin todennäköisesti jättämään siinä määrin yleisluonteiseksi, että sen soveltamisalan rajoja jouduttaisiin hakemaan ennakkoratkaisuista.

5.4 Jos sääntelyratkaisun pohjaksi valittaisiin konkurssipesän rajoitettu toimimisvelvollisuus, miten/millä perusteilla konkurssipesän toimimisvelvollisuus ja sen rajoitukset tulisi määritellä?

Ks. yllä

5.5 Jos julkisoikeudellisesta ympäristövastuusta konkurssitilanteissa säädettäisiin lailla, omaisuudesta luopuminen voisi olla osa toimivaa sääntelyratkaisua (valitse yksi):

Jokseenkin samaa mieltä

Perustele kantasi (5.5):

Omaisuudesta luopumisen mahdollisuutta tulisi selvittää tarkemmin. Konkurssiasiamiehen vuonna 2016 esittämät huomiot pesän varojen kulumisesta hyödyttömän omaisuuden ylläpitoon ovat edelleen ajankohtaisia.

6. Kommentit aiheesta Tulokset ja suositukset (6 luku):

Ei kommentteja.

6.1 Kommentit jatkoselvitysehdotuksesta Tiedon seuranta ja koonti:

Ei kommentteja.

6.2 Kommentit jatkoselvitysehdotuksesta Julkisselvitysmenettelyn kehittäminen:

Ei kommentteja.

6.3 Kommentit jatkoselvitysehdotuksesta Pesänhoitajan aseman kehittäminen:

Ei kommentteja.

6.4 Kommentit jatkoselvitysehdotuksesta Legaalipanttioikeuksien kehittäminen ja yrityskiinnitysten hyödyntäminen:

Ei kommentteja.

7. Yleiset ja/tai muut kuin yllä oleviin kohtiin sopivat kommentit raportista:

FA painottaa, ettei konkurssipesän hyvinkään laaja toimimisvelvollisuus lisää pesän varojen määrää eikä maksukyvyttömyyssäätelyllä voida puuttua siihen, etteivät pesän varat useinkaan riitä välttämättömyyksiin ympäristötoimiin tai edes menettelykustannuksiin. Tämä selvityksessä todetaankin. Säädosvalmistelusta päätettäessä olisi pidettävä mielessä, ettei mahdollista tulevaa sääntelyä voida näistä käytännön syistä soveltaa suureen osaa niistä tapauksista, joihin se muuten soveltuisi.

Mahdollinen uusi sääntely ei saisi olla merkittävästi kireämpää kuin vertailumaissa. Selkeä ja ennakoitava sääntely voi sinänsä auttaa sekä yrityksiä että niiden rahoittajia ja vakuuttajia varautumaan ympäristövastuisiin etukäteen määrittämällä sellainen lainakorkojen, vakuutusturvan ja vakuuksien taso, joka mahdollistaa näiden palveluiden saatavuuden sellaiselle toiminnalle, jossa ympäristövastuita voi syntyä. Liian kireä sääntely voi kuitenkin ainakin yksittäistapauksissa vaikeuttaa palvelujen saatavuutta yrityksille, vaikka palveluntarjoajat tekevät ratkaisunsa itsenäisesti.

Laitila Antti
Finanssialan Keskusliitto